

Отже, використання такого мобільного застосунку займе цілу нішу Fintech в Україні, а також дозволить безлічі сімей просто і швидко розподіляти кошти.

Ю. Чех

Науковий керівник – д. філол. н., проф. О. П. Левченко

ПІДХОДИ ДО ГЕНДЕРНОГО АНАЛІЗУ ПЕРЕКЛАДУ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

Гендерні дослідження набули популярності ще у другій половині ХХ ст., коли поняття «стать» припинили визначати лише як суто біологічне явище та звернули увагу на нього як на соціокультурний феномен, який потребує подальшого дослідження. Внаслідок цього ми спостерігаємо нині утворення нових напрямків вивчення гендеру в мові, наприклад гендерна лінгвістика чи лінгвістична гендерологія. Науковці все більше уваги приділяють дослідженню істотності чоловічого та жіночого менталітету в різних сферах, зокрема, вплив особистості перекладача під час перекладацької діяльності.

Доцільно досліджувати прояви гендерного чинника, зокрема, в художній літературі та її перекладах, бо на думку М. Пономаренко, «недооцінка гендерного складника при відтворенні оригінального тексту може призвести до прагматичних помилок». Перекладач самостійно обирає доречні комунікативні стратегії перекладу, але важливу роль відіграє і збереження мовної особистості автора чи авторки твору. «Ідіостиль письменника, включаючи в себе ідіолект, виявляється у мовній і комунікативній компетенції, усвідомленому виборі засобів спілкування, мовному чутті й смаку». Тож, під час перекладацької діяльності необхідно звертати особливу увагу на особливості авторської мови, серед яких і гендерний аспект, аби якнайкраще передати її красу та неповторність читачеві.

Аналіз особливостей перекладу у гендерному аспекті потребує більшого дослідження через різноманіття кількості перекладів, а відповідно потреби аналізу їхньої якості. Крім того, нині маємо невелику кількість праць такого типу досліджень на основі української мови, що представляє актуальність цього дослідження.

Мета цієї праці – дослідити специфіку українських перекладів Дж. Р. Р. Толкіна «The Hobbit, or There and Back Again» у гендерному аспекті. Предмет досліджень – ступінь збереження ідіостилу автора в українськомовних перекладах його твору. Джерелом фактичного матеріалу слугують роман-казка Дж. Р. Р. Толкіна «The Hobbit, or

There and Back Again» та його переклади українською мовою О. Мокровольського (далі – О. М.) «Гобіт, або Мандрівка за Імлисті гори» та Олени О'Ліп «Гобіт, або Туди і Звідти» (далі – О. Л.).

На основі аналізу матеріалу виявлено, наприклад, схильність жінки-перекладача більше дотримуватись подібності до оригінального тексту: *The Hobbit, or There and Back Again – Гобіт, або Мандрівка За Імлисті Гори* (О. М.) – *Гобіт, або Туди і звідти* (О. Л.); *an unexpected party – несподівані гості* (О. М.) – *неочікувана гостина* (О. Л.); *It had a perfectly round door like a porthole, painted green, with a shiny yellow brass knob in the exact middle – До нори вели двері: круглі-круглісінькі, мов ілюмінатор на кораблі, ще й пофарбовані в зелений колір. Якраз посередині на тих дверях сяяла кругла ручка з жовтої міді.* (О. М.) – *Вона мала довершено круглі двері, схожі на вікно в каюті вітрильника, – пофарбовані в зелений колір, із блискучою кулястою ручкою з жовтої міді рівно посередині.* (О. Л.). О. Мокровольський надає перевагу перекладати одне оригінальне речення кількома, на відміну від Олени О'Ліп, яка схильна вживати довші речення: *The tunnel wound on and on, going fairly but not quite straight into the side of the hill—The Hill, as all the people for many miles round called it—and many little round doors opened out of it, first on one side and then on another.* – *Тунелік звивався далі й далі, заглиблюючись, але не дуже, в гору, що її всі в окрузі називали просто Горою. В самому тунеліку чи то передпокої теж були двері, чимало маленьких круглих дверей. Спочатку, як увійти, вони траплялися лише з лівого боку, проте трохи далі гість бачив двері вже обабіч.* (О. М.) – *Тунель зміївся далі й далі, заглиблюючись простісінько (але не навпростець) у схил пагорба – Пригірка, як його називали всі, хто жив на багато миль довкола, – й у тунель виходило безліч маленьких круглих дверцят, то з одного боку, то з другого.* (О. Л.). Окрім того, спостережено також відмінності відтворення власних назв: *Baggins – Злоткінс* (О. М.) – *Торбин* (О. Л.); *The Hill – Гора* (О. М.) – *Пригірок* (О. Л.); *Gandalf – Гандальф* (О. М.) – *Гандальф* (О. Л.); *Mirkwood, and the Withered Heath – Чорний ліс, Сухе пустище* (О. М.) – *Морок-ліс і Сухі Вересовища* (О. О'Ліп); *the Lonely Mountain – Самітня Гора* (О. М.) – *Самотня Гора* (О. О'Ліп). Цікаво передано гендерно марковані одиниці: *small hobbit-boys and hobbit-girls – малі гобітенята* (О. М.) – *маленькими гобітенятами – хлопчиками та дівчатками* (О. Л.).

Отже, мовна особистість перекладача неминуче виявляється в манері перекладу, стильових особливостях, емоційній забарвленості мови, виборі граматичних форм та лексичних одиниць. Важливо виявити особливості перекладу, які можуть бути зумовлені гендером перекладача.